

طبق تعریف قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی به آن دسته از فعالیت‌هایی که توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون ایجاد اختلال در آرامش واحدهای مسکونی هم‌جوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید و عرضه کالا به بازار می‌شود، مشاغل خانگی گفته می‌شود. قابلیت انجام این نوع کسب و کار در خانه مزایای بسیاری برای شاغلان این گروه شغلی ایجاد کرده است. شاغلان مشاغل خانگی که طبق آمارها ۸۲ درصدشان زن هستند، قادر به ایجاد توازن بین مسئولیت خانوادگی و اشتغال خواهند بود

پرونده «جوان» درباره رونق گرفتن مشاغل خانگی در دوران از رونق افتادن دیگر مشاغل به خاطر کرونا

توجه به مشاغل خانگی به لطف ویروس تاجدار!

بیش از ۸۲ درصد متقاضیان وام اشتغال خانگی زنان هستند که ۴۷ درصد آنها را زنان سرپرست خانواده تشکیل می‌دهند

دست‌های هنرمندش با ظرافتی چندین برابر آنچه نقاش روی بوم آورده را در قاب نخ و چله جاودان می‌کند. رنگ در رنگ، نقش در نقش گل‌های همیشه بهار قالی را روی دار علم می‌کند و با گره زدن تار و پود نقشه تریخ و شکار و تیغ ماهی را با پنشم و ابریشم جان می‌دهد. هم مادر است و هم همسر و هم یک هنرمند؛ هنرمندی که از هنر و تجربه‌اش در آمد کسب

می‌کند تا چرخ زندگی خانوادگی‌اش روان تر بچرخد. در این روزهای کرونایی هم همچنان تار و پود فرش را بر دار قالی گره می‌زند و بر خلاف بسیاری از مشاغل که با آمدن کرونا رونق و بازارشان را از دست داده‌اند، او و تمام کسانی که مانند او در زمینه مشاغل خانگی فعالیت دارند، شغل خانگی‌شان را از دست نداده‌اند. از همه مهم‌تر اینکه طبق آمار دبیر خانه ستاد

یادداشت

نقش مادر

در تربیت دینی فرزندان

سیده زهرا حسینی* هر فردی باید به هدف خلقت انسان توجه داشته باشد؛ انسان برای رسیدن به مقام قرب الهی از مسیر عبودیت آفریده شده است. برای رسیدن به این هدف و طی مسیر یکی از مهم‌ترین موضوعات تربیت است. در مسیر تربیت عواملی همچون زن، فطرت، اختیار و اراده مسود توجه قرار می‌گیرد و یکی از مهم‌ترین عوامل در بحث محیط و زن در تربیت فرزندان مادر است که هم‌سۀ لحاظ زن و هم محیط تعلیم و تربیت نقش مهمی دارد؛ چرا که مادر خانواده به شمار می‌رود. تربیت امری فرآیندی و تدریجی است و تک بعدی نیست و به شکل دفعی اتفاق نمی‌افتد. این فرآیند حتی قبل از تولد فرزندان آغاز می‌شود. بنابراین برای نهادینه شدن آموزه‌های دینی در وجود فرزندان هم باید به موضوع تربیت دینی به‌عنوان یک فرآیند نگاه کنیم و بدانیم باید به چه نکاتی توجه داشته باشیم. برای نهادینه کردن تربیت دینی در فرزندان، باید در مرحله نخست از خودمان شروع کنیم. فرزندان ما از همان دوران کودکی از رفتارهای ما الگو می‌گیرند و اگر بین حرف و عمل والدین فاصله وجود داشته باشد، بحث تربیت به نتیجه لازم نمی‌رسد. بچه‌ها از رفتارهای ما الگو می‌گیرند، نه از حرف‌های ما و وقتی بین حرف و عمل دوگانگی وجود داشته باشد، تربیت مناسبی شکل نمی‌گیرد.

از سوزی دیگر ما باید به نیازهای فرزندانمان در مراحل مختلف زندگی از کودکی تا نوجوانی توجه کنیم. هر مرحله‌ای از زندگی بچه‌ها مستلزم نیازهای خاصی است و مادر باید از این نیازها آگاهی داشته باشد. به طور مثال یک بچه سه، چهار ساله از رفتارهای مادر الگو برداری می‌کند و مثلاً همین که می‌بیند مادر چادر سر می‌کند او هم دوست دارد چادر سرش کند، اما همین کودک وقتی به دوران نوجوانی می‌رسد، به دلیل شکل‌گیری تفکر انتزاعی در این دوران، به دنبال استدلال است و این سؤال برایش پیش می‌آید که چرا باید چادر سر کنم؟

در اینجا نباید در دل مادران واهمه‌ای شکل بگیرد. لازمه این سن بحث استدلال و برخورد منطقی است، بنابراین باید پای صحبت‌های نوجوان نشست و با استدلال و منطق او را مجاب کرد. اگر نمی‌توانیم باید با نوجوانان همراه شویم و برای پاسخ به سؤالاتش به یک متخصص مراجعه کنیم.

موضوع بعدی همراه شدن با کودک و نوجوان و پرهیز از امر و نهی افراطی است. باید توجه داشت نوجوان موعظه گرزند و دوست ندارند کسی از بالا به آنها نگاه و آنها را نصیحت کند. در نامه ۳۱ نهج البلاغه وقتی امیرالمؤمنین به امام حسن مجتبی نامه می‌نویسد؛ در ابتدای نامه حضرت شروع می‌کند به معرفی خودشان تا اعتمادسازی شود و با الفاظی پر از محبت فرزندان را مورد خطاب قرار می‌دهند. انسان فطرتاً کامل طلب است، اما برای رسیدن به این کمال باید به ابعاد مختلف وجودی انسان توجه کرد. باید ابتدا به فرزندانمان پیش‌شناخت و بدیم و این پیش‌باید با توجه به سن و سال و شرایط آنها اتفاق بیفتد. بدین منظور لازم است ابتدا اطلاعات خودمان را بسازیم تا بتوانیم به فرزندانمان پیش‌باید و به سؤالاتشان پاسخ بدهیم. البته با زبانی که مورد پسند نوجوان یا متناسب با روحیه کودک است.

مباحث گرایشی و انگیزشی در حوزه‌های تربیتی اهمیت بسزایی دارد و برای ایجاد انگیزه در کودک و نوجوان باید از جنبه‌های تشویق و تنبیه بهره گرفت. اسلام دین محبت است و اولویت بر تشویق فرزندان است و در شرایط خاص در مباحث گرایشی و انگیزشی از تنبیه استفاده می‌شود. یکی از مهم‌ترین مباحث تربیتی هم الگودهی است و ما باید الگوهایی را انتخاب کرده و به فرزندانمان ارائه دهیم که روی انگیزه فرزندان ما برای عمل اثر گذار باشد. هر حله نهایی بحث کشتی و رفتار است که بعد از شناخت و انگیزه قرار می‌گیرد. بدین منظور باید با فرزندانمان همراه شویم و به آنها مسئولیت بدهیم. همچنین تمرین و تکرار کارها می‌تواند تربیت دینی را در وجود بچه‌ها نهادینه کند. به‌طور مثال از هفت سالگی بچه‌ها را به نماز خواندن یا روزه گرفتن یا داشتن حجاب تشویق کنیم. بدیهی است وقتی به یک باره از دخترمان می‌خواهیم که از فردا حجاب داشته باشد، این رفتار باعث گریزهایی در وی می‌شود. پس باید به امر تربیت به شکل فرآیندی پرداخت و بدانیم که تربیت یک شبه محقق نمی‌شود.

*مدیر کل تربیتی جامعه‌الزهرا و عضو سازمان بسیج طلاب

در آمده و اجرای آن تأثیر بسزایی در کاهش بیکاری استان‌ها داشته است.

حالا با توجه به مزیت کسب‌وکارهای خانگی در دوران کرونا، بناست تا طرح توسعه مشاغل خانگی از حالت آزمایشی خارج شود و مقرر شد تا در ۱۳ استان کشور به اجرا آید.

استانداردسازی در حوزه مشاغل خانگی، نظارت میدانی بر طرح‌ها، ساماندهی و ارزیابی مستمر، توسعه بازارهای فروش محصولات خانگی و برگزاری بازارها و بازارچه‌ها از جمله اقدامات دبیر خانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی در راستای توسعه و حمایت از مشاغل خانگی بوده است.

بیمه مشاغل خانگی

بسیاری از افرادی که برای خودشان کسب و کارهای کوچک خانگی راه انداخته‌اند و از طریق خیاطی، صنایع‌دستی یا تایپ و ترجمه و نویسندگی و امثال آن درآمد دارند، به دنبال استفاده از مزایای بیمه‌ای نبوده‌اند، اما ظاهر افراد دارای کسب و کارهای خانگی هم می‌توانند تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار بگیرند.

در اجرای بند «۵» ماده «۷» قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوب ۸۹/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی و ماده «۹» دستورالعمل اجرایی مربوطه مصوب ۸۹/۸/۲۳ ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی شاغلان کسب و کار خانگی اعم از مستقل، پشتیبان و افراد تحت پوشش در صورتی که مشمول مقررات خاص دیگری قرار نداشته باشند، از تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۳ طی بخشنامه ۶۶۹ امور فنی بیمه‌شدگان مشمول مقررات بیمه صاحبان حرفه و مشاغل آزاد قرار گرفته‌اند.

معرفی شاغلان کسب و کار خانگی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا واحدهای تابعه صورت می‌پذیرد.

حد اکثر سن جهت پذیرش درخواست و عقد قرارداد بیمه برای مردان ۶۵ سال و برای زنان به ترتیب ۵۰ و ۴۵ سال است که در غیر این صورت متقاضی باید دو برابر مازاد سنی مقرر دارای سابقه پرداخت حق بیمه نزد سازمان تأمین اجتماعی باشد.

از سایر اعضای خانواده به‌عنوان نیروی کار جزو مزیت‌های مشاغل خانگی است.

این مدل از اشتغال در اقتصادهای پیشرفته هم طرفداران زیادی دارد. هم‌اکنون چین، ایتالیا، استرالیا و انگلستان از جمله کشورهای موفق در زمینه توسعه کسب و کار خانگی و کار آفرینی خانوادگی به شمار می‌روند.

جالب است بدانید که براساس گزارش دفتر آمار اتحادیه اروپا، هلند با ۱۳/۷ درصد دارای بیشترین شاغلان خانگی بوده است و در تمامی کشورهای عضو منطقه یورو و اتحادیه اروپا، شمار کسانی که دارای مشاغل خانگی هستند، از شمار افرادی که از خانه برای دیگران کار می‌کنند، بیشتر است. تا سال ۲۰۱۷، شمار زنانی که در خانه کار می‌کرده‌اند از مردان بیشتر بوده و تنها در دانمارک و هلند شمار کارکنان مرد در حوزه مشاغل خانگی بیشتر از کارکنان زن است. در بین گروه‌های سنی مختلف نیز، بیشتر شاغلان در بخش کسب‌وکارهای خانگی در گروه سنی ۲۵ تا ۴۹ سال بوده‌اند.

سهم ۴۷ درصدی زنان سرپرست خانوار از مشاغل خانگی براساس اعلام دبیر خانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، بیش از ۵۲ درصد متقاضیان وام اشتغال خانگی زنان هستند که ۴۷ درصد آنها را زنان سرپرست خانواده تشکیل می‌دهند.

مهم‌ترین ویژگی مشاغل خانگی، محل این مشاغل است. در واقع شاغلان مشاغل خانگی برای انجام وظایف کاری‌شان نیازی نیست از خانه خارج شوند و در شرایطی که با بحران کرونا روبه‌رو هستیم، مشاغل خانگی می‌تواند بهترین فرصت برای کاهش تردها و در خانه ماندن و انجام کار در منزل باشد.

طرح ملی توسعه مشاغل خانگی از جمله طرح‌های اشتغال حمایتی ذیل برنامه اشتغال فراگیر وزارت کار است که با نقش آفرینی مؤثر جهاد دانشگاهی و سازمان تجاری‌سازی فناوری و اشتغال دانش‌آموختگان به‌عنوان نهاد واسط، تسهیلگر و توسعه‌دهنده به شکل آزمایشی در ۹ استان آذربایجان غربی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، چهارمحال و بختیاری، کردستان، کرمانشاه، لرستان و ایلام به اجرا

کرونا خیلی از مشاغل را از سکه انداخت و خیلی از شاغلان را خانه‌نشین کرد، اما یک گروه خاص از مشاغل با آمدن کرونا وضعیتشان چندان تغییری نکرد و بازار کارشان را از دست ندادند. این دسته از مشاغل که اتفاقاً سرمداران اصلی‌شان زنان هستند، این روزها پیش از گذشتله مورد توجه قرار گرفته‌اند. حالا زنان و مادرانی که در کنار خانه‌داری و نگهداری از فرزندانشان، شغلشان را هم دارند، از سایر گروه‌های شغلی دغدغه‌های کمتری دارند، چرا که اغلب آنها توانسته‌اند در این روزهای کرونایی و در این بازار کساد اقتصادی، شغلشان را حفظ کنند.

حالا دولت هم طرح ملی توسعه مشاغل خانگی را با توجه به ضرورت بیش از پیش به گسترش مشاغل خانگی در دوران کرونا و به منظور حمایت از اقتصاد خانوارها، تحقق شعار جیش تولید و تبیین جایگاه مشاغل خانگی در دستور کار قرار داده است و در شرایط خاصی کرونایی این مشاغل را مورد توجه قرار می‌دهد. در همین راستا، ثبت‌نام متقاضیان مشاغل خانگی در «طرح ملی توسعه مشاغل خانگی» با ظرفیت ۵۴ هزار و ۳۰۰ نفر همزمان با هفته دولت از ششم شهریور ماه آغاز شد و وزارت کار طی فراخوانی از علاقه‌مندان راه‌اندازی مشاغل خانگی دعوت کرد تا به سامانه <http://www.inhb.ir> مراجعه و ضمن ثبت درخواست خود، فرم اطلاعات مربوطه را تکمیل کنند.

مزایای مشاغل خانگی برای اشتغال زنان

پای در دو دل اغلب زنان خانه‌دار که بنشینید متوجه می‌شوید بسیاری از این زنان هم بدشان نمی‌آید کار و درآمدی داشته باشند، اما دوست ندارند برای شاغل شدن و پول در آوردن خانه و زندگی و فرزندانشان را رها کنند و ساعت‌ها از خانه و زندگی و از کنار خانواده و فرزندانشان دور باشند. در این میان زنانی که توانسته‌اند برای خودشان کسب و کاری خانگی راه بیندازند، این مشکل را برای خودشان حل کرده‌اند و در عین حالی که در خانه و زندگی خود و در کنار فرزندانشان هستند، بخش‌هایی از روز را به کار و فعالیت اقتصادی می‌پردازند و برای خودشان درآمد دارند. خیلی وقت‌ها این زنان بسا یک چرخ خیاطی کوچک برای خودشان یک کارگاه خیاطی کوچک راه می‌اندازند و

نظر کارشناس

۳ میلیون شاغل رسمی در مشاغل خانگی

از ۲۰ هزار نفر از این تسهیلات استفاده کردند و برای بیش از ۳۵ هزار نفر شغل ایجاد شد. همچنین برای سال ۹۹ نیز مبلغ ۲ هزار میلیارد ریال تسهیلات برای توسعه مشاغل خانگی مصوب شد که از ابتدای سال ۹۹ تا پایان ماه سال جاری بیش از ۵ هزار نفر از این تسهیلات استفاده کردند که در این بخش نیز بیش از ۶ هزار و ۷۰۰ شغل ایجاد شده است.

محمد شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مشاغل خانگی در سال‌های اخیر همیشه رشد خوبی داشته است

مشاغل خانگی با توجه به هزینه و سرمایه‌گذاری کمتر نسبت به سایر مشاغل و فعالیت در محیط خانه بیشتر مورد توجه بانوان قرار می‌گیرد و تولید کالا با ذوق و استعداد بانوان و فروش بدون واسطه آن با ایجاد انگیزه بالایی همراه است که پس از مدتی به افزایش نشاط اجتماعی و شادابی بانوان منجر می‌شود. در سال‌های ۹۵ تا ۹۷ شاهد رشد فعالیت شبکه‌ای و پشتیبانی در زمینه مشاغل خانگی بوده‌ایم که این رشد در سال ۹۷ نسبت به سال قبل از آن ۳۲ درصد بوده است.

متقاضیان مشاغل خانگی و بسیاری از کسب و کارها به تنهایی در مراحل اولیه حضور خود نمی‌توانند حضور موفق در بازار داشته باشند و برای افزایش میزان موفقیت، کمک به بالا رفتن درآمد و پایداری بهتر کسب و کار نیاز است این افراد، به بنگاه‌های بالادستی متصل شوند به همین جهت اتصال بنگاه‌های کوچک و مشاغل خانگی به بنگاه‌های بالادستی مورد تأکید قرار دارد که تاکنون به خوبی اجرایی شده است.

مهمانز امامدادی رئیس دبیر خانه ستاد ساماندهی مشاغل خانگی